

Sygn. akt VII K 196/17

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce

w składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Front

Protokolant: Piotr Jaloza

przy udziale prokuratora Ewy Dmitruk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 lutego 2018 r. w Hajnówce

sprawy P. S., syna M. i E. z domu Ż., urodzonego w dniu (...) w B.

skazanego wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 16.05.2008 r. sygn. III K 1528/07 za przestępstwa popełnione w dniu 18.02.2007 r. z art. 279 § 1 kk i z art. 158 § 1 kk na karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat,

- na podstawie art. 46 § 1 kk orzeczono solidarnie z pozostałymi oskarżonymi obowiązek naprawienia szkody,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.04.2010 r. zarządzono wykonanie kary,

- na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet kary zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 19.02.2007 r. do dnia 28.06.2007 r.,

2) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.11.2007 r. sygn. akt III K 3363/07 za czyn popełniony w dniu 1.09.2007 r. z art. 178 a § 1 kk na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 13.03.2009 r. sygn. XV Ko 146/09 zarządzono wykonanie kary

3) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 15.01.2008 r. sygn. akt III K 4124/07 za czyn popełniony w dniu 5.10.2007 r. z art. 278 § 1 kk na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 13.03.2009 r. sygn. XV Ko 147/09 zarządzono wykonanie kary,

4) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 2.04.2008 r. sygn. akt VII K 314/08 za czyn popełniony w dniu 26.08.2007 r. z art. 190 § 1 kk na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 19.02.2009 r. sygn. VII Ko 126/09 zarządzone wykonanie kary,

5) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 2.12.2008 r. sygn. akt VII K 919/08 za czyn popełniony w dniu 15.05.2008 r. z art. 158 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 25.02.2010 r. sygn. VII Ko 94/10 zarządzone wykonanie kary,

6) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 27.05.2009 r. sygn. akt XV K 1865/08 za czyn popełniony w dniu 13.01.2008 r. z art. 280 § 1 kk na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet kary zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 11-12.02.2008 r.,

7) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 18.02.2009 r. sygn. akt VII K 8/09 za czyn popełniony w dniu 24.09.2008 r. z art. 280 § 1 kk na karę 2 (dwóch) lat miesięcy pozbawienia wolności,

8) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.03.2009 r. sygn. XV K 75/09 za czyn popełniony w dniu 18.12.2008 r. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 26.01.2011 r. sygn. XV Ko 17/11 karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 120 (stu dwudziestu) dni,

9) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 26.08.2009 r. sygn. akt VII K 592/09 za czyn popełniony w dniu 14.03.2009 r. z art. 178 a § 1 kk w zb. z art. 244 kk na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 (czterech) lat,

10) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce z dnia 30.03.2016 r. sygn. akt VII K 12/16 za czyn popełniony w dniu 14.08.2015 r. z art. 226 § 1 kk na karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności.

o r z e k a:

I. na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk, art. 86 § 1 kk, art. 87 § 1 kk wymierzone wobec skazanego P. S.:

1) karę 1 (jednego) i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 16.05.2008 r. sygn. akt III K 1528/07,

2) karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.11.2007 r. sygn. akt III K 3363/07,

3) karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 15.01.2008 r. sygn. akt III K 4124/07,

4) karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 27.05.2009 r. sygn. akt XV K 1865/08,

5) karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.03.2009 r. sygn. akt XV K 75/09,

6) karę 1 (jednego) i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 26.08.2009 r. sygn. akt VII K 592/09,

7) karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce z dnia 30.03.2016 r. sygn. akt VII K 12/16

łączy i wymierza mu karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. w pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu pozostawia do odrębnego wykonania,

III. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary łącznej zalicza skazanemu okres kary odbytej dotychczas w sprawie Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. VII K 592/09 oraz okresy zaliczone na poczet kar jednostkowych w sprawach podlegających połączeniu,

IV. na podstawie art. 572 kpk umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawach Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. VII K 314/08, VII K 919/08, VII K 8/09,

V. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. M. kwotę 144,00 (stu czterdziestu czterech) złotych powiększoną o kwotę należnego podatku VAT w wysokości 23 % w kwocie 33,12 (trzydziestu trzech złotych dwunastu groszy) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu,

VI. zwalnia skazanego od kosztów sądowych, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt VII K 196/17

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Skazany P. S. złożył wniosek o wydanie wyroku łącznego.

W oparciu o załączone akta poszczególnych spraw oraz kartę karną ustalono, że P. S. został skazany następującymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 16.05.2008 r. sygn. III K 1528/07 za przestępstwa popełnione w dniu 18.02.2007 r. z art. 279 § 1 kk i z art. 158 § 1 kk na karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat,

- na podstawie art. 46 § 1 kk orzeczono solidarnie z pozostałymi oskarżonymi obowiązek naprawienia szkody,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.04.2010 r. zarządzono wykonanie kary,

- na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet kary zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 19.02.2007 r. do dnia 28.06.2007 r.;

2) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.11.2007 r. sygn. akt III K 3363/07 za czyn popełniony w dniu 1.09.2007 r. z art. 178 a § 1 kk na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 13.03.2009 r. sygn. XV Ko 146/09 zarządzone wykonanie kary;

3) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 15.01.2008 r. sygn. akt III K 4124/07 za czyn popełniony w dniu 5.10.2007 r. z art. 278 § 1 kk na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 13.03.2009 r. sygn. XV Ko 147/09 zarządzone wykonanie kary;

4) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 2.04.2008 r. sygn. akt VII K 314/08 za czyn popełniony w dniu 26.08.2007 r. z art. 190 § 1 kk na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 19.02.2009 r. sygn. VII Ko 126/09 zarządzone wykonanie kary;

5) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 2.12.2008 r. sygn. akt VII K 919/08 za czyn popełniony w dniu 15.05.2008 r. z art. 158 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 25.02.2010 r. sygn. VII Ko 94/10 zarządzone wykonanie kary;

6) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 27.05.2009 r. sygn. akt XV K 1865/08 za czyn popełniony w dniu 13.01.2008 r. z art. 280 § 1 kk na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet kary zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 11-12.02.2008 r.;

7) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 18.02.2009 r. sygn. akt VII K 8/09 za czyn popełniony w dniu 24.09.2008 r. z art. 280 § 1 kk na karę 2 (dwóch) lat miesięcy pozbawienia wolności;

8) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.03.2009 r. sygn. XV K 75/09 za czyn popełniony w dniu 18.12.2008 r. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności,

- postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 26.01.2011 r. sygn. XV Ko 17/11 karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 120 (stu dwudziestu) dni;

9) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 26.08.2009 r. sygn. akt VII K 592/09 za czyn popełniony w dniu 14.03.2009 r. z art. 178 a § 1 kk w zb. z art. 244 kk na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 (czterech) lat;

10) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce z dnia 30.03.2016 r. sygn. akt VII K 12/16 za czyn popełniony w dniu 14.08.2015 r. z art. 226 § 1 kk na karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności.

Kary z wyroków Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. VII K 314/08, VII K 919/08 i VII K 8/09 zostały wykonane w całości. W chwili obecnej skazany odbywa karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. VII K 592/09. Do odbycia pozostają kary z wyroków Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. III K 1528/07, sygn. III K 2263/07, sygn. III K 4124/07, XV K 1865/08, XV K 75/09 i Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce sygn. VII K 12/16. Koniec kar przypada na dzień 1.03.2023 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: odpisów wyroków wraz z danymi wykonaniu kar w sprawach jednostkowych, opinii o skazanym, informacji o pobytach i orzeczeniach oraz pozostałych dowodów zgromadzonych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 569 § 1 kpk przesłanką do wydania wyroku łącznego jest zajście warunków do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby prawomocnie skazanej lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów.

Przed przejściem do rozważań szczegółowych należało poczynić uwagę dotyczącą stanu prawnego będącego podstawą orzekania w niniejszej sprawie. Wiązało się to ze zmianami wprowadzonymi w instytucji kary łącznej przez ustawę z dnia 20.05.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 r. poz. 396) i przez ustawę z dnia 11.03.2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 437 ze zm.), skutkiem których regulacja ta była odmienna od obowiązującej w dacie popełnienia przez skazanego części przestępstw. Nowelizacje te wprowadziły odmienne od dotychczasowych zasady kształtowania kary łącznej.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy zmieniającej, przepisów dotyczących kary łącznej w nowym brzmieniu co do zasady nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem jej wejścia w życie. Wprowadzono jednak wyjątek dotyczący sytuacji, gdy potrzeba orzeczenia kary łącznej wynika z faktu prawomocnego skazania już po dniu wejścia w życie ustawy. Wówczas zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu nadanym nową ustawą, także do kar orzeczonych przed jej wejściem w życie. Powołany przepis wprowadza unormowanie szczególne w stosunku do zasady wyrażonej w art. 4 § 1 kk, stanowiące odstępstwo od jej stosowania. Wyraża się ono w tym, że w rozważanym zakresie (ale tylko w nim) wyłącza się stosowanie ustawy nowej do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem jej wejścia w życie, z tym że to wyłączenie nie dotyczy wypadków, w których zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem już po tym dniu. W takim zakresie przepis ten wyłącza stosowanie art. 4 § 1 kk (por. orz. SN z dnia 27.01.2017 r. sygn. V KK 315/16).

Krótko mówiąc, jeżeli wobec osoby skazanej wyrokami różnych sądów zapadł choćby jeszcze jeden wyrok, który uprawomocnił się już po dniu 1.07.2015 r., znajdzie zastosowanie art. 4 § 1 kk. Oznacza to, że ustawa obowiązująca poprzednio będzie stanowiła podstawę orzeczenia kary łącznej tylko wtedy, gdy będzie ona względniejsza dla skazanego, przy czym reguła ta obejmuje również ewentualną względność tzw. ustawy pośredniej. Zmiany do art. wprowadzono dwoma ustawami, obowiązującymi odpowiednio od 1.07.2015 r. i od 15.04.2016 r. W przeciwnym wypadku kara łączna zostanie wymierzona w oparciu o przepisy rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015 r. (por. orz. SN z dnia 16.02.2017 r. sygn. II KK 347/16).

Porównując konkurencyjne ustawy trzeba zauważyć, że przepisy obowiązujące do 30 czerwca 2015 r. pozwalały orzec karę łączną także w wyroku łącznym wówczas, gdy sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu (art. 85 kk), przy czym fakt wykonania kar za zbiegające się przestępstwa nie stał wówczas na przeszkodzie wydania wyroku łącznego, o ile nie doszło do zatarcia skazania (art. 92 d. kk). W konsekwencji kary odbyte w wyrokach jednostkowych podlegały zaliczeniu na poczet orzeczonej kary łącznej

w wyroku łącznym. Nadto w wyroku łącznym można było łączyć tylko kary jednostkowe wymierzone za poszczególne czyny, ponieważ kary łączne ulegały rozwiązaniu z mocy samego prawa.

Obecnie tzw. układ temporalny poszczególnych czynów i wyroków jednostkowych nie ma znaczenia przy wyroku łącznym. Natomiast węzłem kary łącznej można połączyć kary tego samego rodzaju lub kary łączne albo inne podlegające łączeniu, w sposób określony w Kodeksie karnym wykonawczym dla danego rodzaju kary, wymierzone za popełnienie dwóch lub więcej przestępstw, a zatem pozostających w realnym zbiegu, pod tym jednak warunkiem, że kary te podlegają wykonaniu w całości lub w części.

Natomiast, jeżeli po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania kary lub kary łącznej sprawca popełnił przestępstwo, za które orzeczono karę tego samego rodzaju lub inną podlegającą łączeniu, orzeczona kara nie podlega łączeniu z karą odbywaną w czasie popełnienia czynu. Zakaz ten odnosi się również do kar łącznych, gdy wskazana wyżej kara stanie się następnie podstawą orzeczenia tego rodzaju kary (por. orz. SN z dnia 16.02.2017 r. sygn. II KK 347/16).

Wedle wariantu opartego na brzmieniu przepisów obowiązujących do dnia 1.07.2015 r. (dalej określanego jako wariant „stary”) możliwe było wyodrębnienie dwóch zbiegów przestępstw prowadzących do wymierzenia kar łącznych.

Pierwszy zbieg dotyczył kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. III K 1528/07, III K 3363/07, III K 4124/07 i VII K 314/08. Dolna granica kary łącznej wynosiła od 1 roku do maksymalnie 3 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności.

Drugi zbieg dotyczył kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. VII K 919/06, XV K 1865/08 i VII K 8/09. Dolna granica kary łącznej wynosiła od 2 lat do maksymalnie 5 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Połączeniu wedle starych zasad nie podlegały kary orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. XV K 75/09 i VII K 592/09 oraz Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce sygn. VII K 12/16.

Przy przyjęciu najkorzystniejszego dla skazanego modelu kształtowania kary łącznej (na zasadzie absorpcji) minimalny wymiar kary wynosiłby w sumie 5 lat pozbawienia wolności. Na poczet kar łącznych orzeczonych w stosunku do pierwszego i drugiego z wyodrębnionych zbiegów przestępstw zaliczyć należałoby okresy wykonanych kar jednostkowych, co skutkowałoby uznaniem ich za wykonane w całości. Do wykonania w dalszym ciągu pozostawałyby kary nie podlegające łączeniu, których suma wynosiła 2 lata pozbawienia wolności.

Wedle natomiast wariantu opartego na brzmieniu przepisów obowiązujących po dniu 1.07.2015 r. (dalej określanego jako wariant „nowy”) połączeniu podlegałyby kary podlegające wykonaniu, to jest orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. III K 1528/07, III K 3363/07, III K 4124/07, XV K 1865/08, XV K 75/09, VII K 592/09 i Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce sygn. VII K 12/16. Łączeniu nie podlegałyby kary już wykonane. Rozmiar możliwej do wymierzenia kary łącznej wahałby się od minimalnie 2 lat do maksymalnie 6 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności. Na jej poczet zaliczyć należałoby okres kary wykonanej dotychczas w sprawie sygn. VII K 592/09, to jest około 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Do wykonania w wariantcie najkorzystniejszym dla skazanego w dalszym ciągu pozostawałaby kara około 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Biorąc pod uwagę rezultaty powyższego porównania, za względniejszy dla skazanego uznać należało wariant nowy, oparty na przepisach w brzmieniu obowiązującym po dniu 1.07.2015 r. i to on stanowił podstawę kształtowania kary łącznej w niniejszej sprawie. Decyzja powyższa zapadła przy aprobacie zarówno obrońcy skazanego, jak i prokuratora.

Zgodnie z art. 86 § 1 kk karę łączną wymierza się w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Art. 85 a kk nakazuje, aby brać przy tym pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze

i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W przypadku gdy za zbiegające się przestępstwa orzeczono kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności (art. 87 kk).

Przy orzekaniu kary łącznej mogą mieć w związku z tym zastosowanie różne systemy: system kumulacji, polegający na podsumowaniu (skumulowaniu) kar wymierzonych za zbiegające się przestępstwa; system absorpcji (pochłaniania), według którego najsurowsza z kar wymierzonych staje się karą łączną; system redukcji, w którym karę wynikającą z sumy kar jednostkowych obniża się (redukuje) według przyjętego kryterium (np. ustawodawczej górnej granicy danego rodzaju kary, przyjętej zasady nadzwyczajnego zaostrzenia), wreszcie system asperacji (podwyższenia), w którym najwyższa kara jednostkowa podlega zaostrzeniu w przyjęty przez ustawodawcę sposób. Należy podkreślić, że polski ustawodawca uwzględnił elementy wszelkich tych systemów, przyjmując system mieszany.

Kara łączna wymierzana w ramach wyroku łącznego ma stanowić swoiste podsumowanie przestępczej działalności skazanego, który poddany był osądowi w różnych, toczących się niezależnie od siebie postępowaniach. Z tego względu na wymiar kary łącznej nie ma wpływu ani stopień zawinienia z jego funkcją limitującą, ani stopień społecznej szkodliwości poszczególnych przestępstw. Decydujące znaczenie ma zaś względem na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej, oraz charakter związku zachodzącego pomiędzy pozostającymi w zbiegu przestępstwami. Wymierzając karę łączną sąd powinien rozważyć przede wszystkim, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary, istnieje ścisły związek podmiotowy lub przedmiotowy, czy też związek ten jest dość odległy lub w ogóle go brak (por. orz. SN z dnia 15.05.1990 r., sygn. IV KR 80/90). Charakter więzi zachodzących między pozostającymi w realnym zbiegu przestępstwami, objawiającej się bliskością (zwartością) czasową, ale i popełnieniem czynów powiązanych ze sobą wspólnym zamiarem czy ciągiem działań sprawcy sprawia, że przy tego typu sytuacjach zacierają się indywidualny charakter poszczególnych przestępstw, a ponownej oceny wymaga całe zjawisko, na które złożyły się wszystkie przypisane czyny (por. orz. SA w Gdańsku z dnia 5.11.1998 r., sygn. II Aka 260/98).

Nie istnieje przy tym jakkolwiek nakaz kierowania się wyłącznie dyrektywą absorpcji w odniesieniu do każdego skazanego. Przy wymierzaniu kary łącznej zastosowanie zasady pełnej absorpcji nie jest więc żadnym obowiązkiem sądu orzekającego czy też punktem wyjścia przy dokonywaniu prawidłowej oceny wymiaru kary łącznej. Jest przy tym oczywiste, że orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści, to jest orzeczenia kary łącznej w wymiarze niższym od arytmetycznej sumy poszczególnych kar. Stąd zastosowanie którejkolwiek z zasad: absorpcji, asperacji czy kumulacji przy orzekaniu tak kary łącznej, jak i wydawaniu wyroku łącznego uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem (por. orz. SN z dnia 23.03.2016 r. sygn. IV KK 70/16).

Jakkolwiek przy orzekaniu kary łącznej możliwe jest zastosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i zasady pełnej kumulacji, to jednak należy pamiętać, że zastosowanie każdej z tych zasad jest rozstrzygnięciem skrajnym, które może być stosowane wyjątkowo i wymaga wnikliwego umotywowania w uzasadnieniu wyroku (por. orz. SN z dnia 2.12.1975 r., sygn. Rw 628/75).

Całkowitą absorpcję można w szczególności zastosować albo wtedy, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, albo orzeczone za niektóre z czynów kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś inne szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego. Przeciwno oparciu wymiaru kary łącznej na dyrektywie absorpcji przemawiać może z kolei fakt naruszenia przez

sprawcę różnych dóbr prawnych, np. życia i zdrowia oraz mienia przez zachowania podjęte w różnym miejscu i czasie w stosunku do różnych osób pokrzywdzonych (por. orz. SN z dnia 23.06.1987 r., sygn. IV KR 55/86).

Przenosząc powyższe regulacje na grunt niniejszej sprawy, przypomnieć należało, że kara łączna mogła zostać orzeczona w wymiarze od 2 lat do 6 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności. W ocenie Sądu brak było podstaw do zastosowania systemu pełnej absorpcji, a najwłaściwszym rozwiązaniem było przyjęcie pośredniego systemu asperacji.

Do wniosków takich prowadziło przede wszystkim porównanie pozostających w zbiegu realnym przestępstw pod kątem łączących je relacji podmiotowo – przedmiotowych. W tym kontekście uwzględnić z jednej strony należało dość bliski związek czasowy pomiędzy większością przestępstw. Zdecydowaną zwartością czasową wyróżniały się przestępstwa objęte sześcioma wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku, z których pierwsze zostało popełnione w dniu 18.02.2007 r. (sygn. III 1528/07), zaś ostatnie w dniu 14.03.2009 r. (sygn. VII K 592/09). Za element łączący te przestępstwa można było także w pewnej mierze uznać motywację skazanego oraz naruszone poprzez ich popełnienie dobro prawne. W zestawieniu tym wyróżniały się bowiem przestępstwa przeciwko mieniu, popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Do tej grupy wchodziły jednak także przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu (art. 158 § 1 kk), przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (art. 178 a § 1 kk) oraz przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (art. 244 kk).

Z drugiej strony należało mieć na uwadze znaczną odległość czasową ostatniego ze zbiegających się przestępstw, objętego wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce sygn. VII K 12/16. Przestępstwo to zostało popełnione w dniu 4.08.2015 r. i polegało na znieważeniu funkcjonariusza publicznego (art. 226 § 1 kk). Z uwagi jednak na stosunkowo nieznaczny rozmiar kary jednostkowej (2 miesiące pozbawienia wolności), przytoczone okoliczności nie miały najistotniejszego znaczenia dla wymiaru kary łącznej.

Po trzecie, nie zachodziła sytuacja, aby szkodliwość społeczna któregośkolwiek z tych czynów wyraźnie dominowała nad szkodliwością drugiego, tak aby mogło to prowadzić do całkowitego jej pominięcia przy wymiarze kary łącznej. Każde z analizowanych przestępstw niosło ze sobą swój ładunek społecznej szkodliwości, a to z kolei również stało na przeszkodzie zasadzie absorpcji. Przyjęcie w tych okolicznościach tego właśnie systemu kłóciłoby się z elementarnym poczuciem sprawiedliwości i prowadziło de facto do bezkarności za większość z popełnionych przestępstw.

Decydując o karze łącznej, wzięto także pod uwagę opinię z Aresztu Śledczego w H. na temat zachowania skazanego w warunkach izolacji więziennej, którą ocenić należało jako przeciętną. W pierwszym okresie pobytu w zakładzie karnym skazany był 12 razy karany dyscyplinarnie, w tym kilkakrotnie karą umieszczenia w celi izolacyjnej, za przekroczenia porządku i dyscypliny o różnym ciężarze gatunkowym, m. in. za przekroczenia natury porządkowej czy wulgarnie odnoszenie się do przełożonego. Dwukrotnie jego zachowania miały charakter tzw. zdarzeń nadzwyczajnych, to jest niewłaściwe zachowanie się wobec współosadzonego, noszące znamiona znęcania oraz naruszenie nietykalności cielesnej innego skazanego. W dniu 14.08.2015 r. znieważał z kolei zastępcę dyrektora Aresztu Śledczego w H., w ten sposób, że wyzywał go słowami wulgarnymi, za co został skazany wspomnianym wyrokiem sygn. VII K 12/16.

W opinii zauważono jednak, że od pewnego czasu zachowanie skazanego utrzymuje się na właściwym poziomie – ostatni raz był karany dyscyplinarnie w dniu 4.05.2016 r. Nagradzano go 13 razy, m. in. za pozytywny stosunek do obowiązków szkolnych, wyróżniające się zachowanie, zaangażowanie w kursie zawodowym. Skazany nie deklaruje przynależności do nieformalnych struktur podkultury przestępczej i zdecydowanie odcina się od tego zjawiska. Czas wolny przeznaczają na naukę, oglądanie telewizji, korzysta z zajęć kulturalno – oświatowych w ramach oddziału mieszkalnego.

Przy wymiarze kary łącznej pod uwagę wzięto postępy w procesie resocjalizacji. Skazany od dnia 22.02.2017 r. karę odbywa w systemie programowanego oddziaływania. W trakcie pobytu uczestniczył w programach resocjalizacji, m. in. z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy, profilaktyki uzależnień, mających na celu przewartościowanie

niepożądanych postaw. W zakładzie karnym kontynuuje ponadto edukację jako słuchacz liceum ogólnokształcącego. Z obowiązków szkolnych wywiązuje się należycie. Deklaruje, że w tym roku przystąpi do egzaminu maturalnego.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz uwzględniając rozpiętość możliwej do wymierzenia kary łącznej, adekwatna zdaniem Sądu była kara w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Kara w takim rozmiarze w sposób istotny, bo aż o 2 lata i 1 miesiąc, redukuje wymiar kary wynikający z sumowania kar jednostkowych, uwzględniając tym samym generalnie pozytywną prognozę kryminologiczną, postępy w procesie resocjalizacji skazanego oraz znaczną odległość czasową od większości z pozostających w zbiegu przestępstw. Z drugiej strony bierze ona też pod uwagę wspomniane rozbieżności co do sfery motywacyjnej skazanego, różnorodność naruszanych przez niego dóbr prawnych oraz społeczną szkodliwość popełnionych czynów zabronionych.

Kara w tym wymiarze w sposób najwłaściwszy przyczyni się do realizacji przytoczonych wcześniej dyrektyw wymiaru kary łącznej oraz celów w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej.

W pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu pozostawiono do odrębnego wykonania.

Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres kary odbytej dotychczas w sprawie Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn.. VII K 592/09 oraz okresy zaliczone na poczet kar jednostkowych w sprawach podlegających połączeniu.

Z uwagi na brak warunków do wydania wyroku łącznego postępowanie w sprawach Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. VII K 314/08, VII K 919/08 i VII K 8/09 na podstawie art. 572 kpk umorzono.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 5 w zw. z § 4 ust. 3 i § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016 poz. 1714 ze zm.)

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk.